

PODSTAWOWE INFORMACJE O EGZAMINIE ZAWODOWYM

Z dniem 1 września 2019 r. weszły w życie przepisy wprowadzające egzamin zawodowy, do którego obowiązuje nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego z 16 maja 2019 r.

Dla osób, które kształciły się wg podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2012 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2012.

Dla osób, które kształciły się wg podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2017 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2017.

Dla osób, które kształcą się lub kształciły wg podstawy programowej obowiązującej od 1 września 2019 r., przeprowadzany jest egzamin w formule 2019.

Najważniejsze zmiany w formule 2019 egzaminu w odniesieniu do egzaminów przeprowadzanych w formułach 2012 i 2017 to:

- inne podstawy programowe, a tym samym inne kwalifikacje oraz zawody, w których przeprowadzany jest egzamin,
- **obowiązkowość egzaminu dla uczniów i słuchaczy** – nieprzystąpienie do egzaminu skutkuje nieotrzymaniem świadectwa ukończenia danego roku szkolnego lub semestru,
- część pisemna egzaminu przeprowadzana wyłącznie przy komputerze, za wyjątkiem osób wnioskujących o dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu,
- jawność zadań w części praktycznej egzaminu we wskazanych kwalifikacjach.

PRZYSTĘPOWANIE DO EGZAMINU

Egzamin zawodowy – Formuła 2019 jest przeprowadzany zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2019 r. i w oparciu o podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Do egzaminu zawodowego przystępują uczniowie i słuchacze szkół, w których kształcenie jest realizowane zgodnie z podstawami programowymi kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego:

1. uczniowie branżowych szkół I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami,
2. uczniowie branżowych szkół I stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy niebędącego rzemieślnikiem,
3. uczniowie techników,
4. słuchacze szkół policealnych,
5. słuchacze branżowych szkół II stopnia.

Uczniowie i słuchacze są informowani przez dyrektora szkoły o obowiązku przystąpienia do egzaminu zawodowego odpowiednio w danym roku szkolnym lub danym semestrze, nie później niż w terminie 10 dni od dnia rozpoczęcia danego roku szkolnego lub danego semestru.

Przystąpienie ucznia i słuchacza do egzaminu zawodowego we wskazanym przez dyrektora szkoły odpowiednio roku szkolnym lub semestrze jest jednym z warunków uzyskania promocji do następnej klasy, na następny semestr lub ukończenia szkoły.

Do egzaminu zawodowego mogą również przystąpić:

1. uczniowie branżowych szkół I stopnia będący młodocianymi pracownikami zatrudnionymi w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem, którzy realizowali podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
2. absolwenci branżowych szkół I stopnia, branżowych szkół II stopnia, techników i szkół policealnych, którzy realizowali podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
3. osoby, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, prowadzony w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
4. osoby dorosłe, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, o których mowa odpowiednio w art. 53c i art. 53d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, ze zm.), jeżeli program przyuczenia do pracy uwzględniał wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
5. osoby spełniające warunki dopuszczenia do egzaminu eksternistycznego zawodowego określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy o systemie oświaty, które złożyły wniosek o dopuszczenie do tego egzaminu **po dniu 31 stycznia 2021 roku;**

UWAGA!

Dla ucznia branżowej szkoły I stopnia - młodocianego pracownika zatrudnionego w celu przygotowania zawodowego u pracodawcy będącego rzemieślnikiem - warunkiem ukończenia szkoły jest przystąpienie do egzaminu czeladniczego prowadzonego przez komisje izb rzemieślniczych. Rodzaj obowiązkowego egzaminu dla ucznia młodocianego pracownika ustala dyrektor szkoły na podstawie umowy przedkładanej przez ucznia przy przyjęciu do szkoły (lub załącznika do tej umowy).

CO SPRAWDZA EGZAMIN ZAWODOWY?

Egzamin zawodowy jest formą oceny poziomu opanowania przez osoby wiadomości i umiejętności z zakresu jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Egzamin zawodowy jest przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Centralna Komisja Egzaminacyjna publikuje [informatory](#) dotyczące egzaminu zawodowego, które zawierają m.in. przykładowe pytania i zadania egzaminacyjne

KIEDY PRZEPROWADZANY JEST EGZAMIN ZAWODOWY?

Szczegółowy harmonogram publikowany jest w Komunikacie dyrektora CKE

DO KIEDY MOŻNA SIĘ ZGŁOSIĆ NA EGZAMIN?

Uczniowie, słuchacze, absolwenci, osoby, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, składają deklarację przystąpienia nie później niż do :

- a) **dnia 15 września** – jeżeli przystępują do egzaminu zawodowego, którego termin główny został określony w komunikacie, między 2 listopada a 28 lutego danego roku szkolnego;
- b) **dnia 7 lutego** – jeżeli przystępują do egzaminu zawodowego, którego termin główny został określony w komunikacie, między 1 kwietnia a 31 sierpnia danego roku szkolnego.

Osoby uczestniczące w kwalifikacyjnym kursie zawodowym, który kończy się nie później niż na sześć tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego, również składają deklarację nie później niż do:

- a) **dnia 15 września** – jeżeli przystępują do egzaminu zawodowego, którego termin główny został określony w komunikacie, między 2 listopada a 28 lutego danego roku szkolnego;
- b) **dnia 7 lutego** – jeżeli przystępują do egzaminu zawodowego, którego termin główny został określony w komunikacie, między 1 kwietnia a 31 sierpnia danego roku szkolnego.

Natomiast osoby przystępujące do egzaminu w trybie eksternistycznym składają wniosek o dopuszczenie do egzaminu do **7 lutego** (jeśli zamierzają przystąpić do egzaminu w danym roku) lub do **15 września** (jeśli zamierzają przystąpić w roku kolejnym).

JAK WYGLĄDA EGZAMIN ZAWODOWY?

Egzamin zawodowy składa się z części pisemnej i części praktycznej.

Część pisemna jest przeprowadzana w formie testu pisemnego z wykorzystaniem elektronicznego systemu przeprowadzania egzaminu zawodowego – tj. przy komputerze.

Część pisemna trwa 60 minut i przeprowadzana jest w formie testu składającego się z 40 zadań zamkniętych zawierających cztery odpowiedzi do wyboru, z których tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

Dla osób, które wymagają dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu, egzamin może odbyć się z wykorzystaniem arkusza egzaminacyjnego w postaci wydrukowanej.

Część praktyczna egzaminu zawodowego polega na wykonaniu zadania lub zadań egzaminacyjnych, których rezultatem jest wyrób, usługa lub dokumentacja. Część praktyczna trwa nie krócej niż 120 minut i nie dłużej niż 240 minut i jest przeprowadzana w formie testu praktycznego, polegającego na wykonaniu przez zdającego zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym na stanowisku egzaminacyjnym. Czas trwania części praktycznej egzaminu zawodowego dla konkretnej kwalifikacji określony jest w [informatorze](#). Dodatkowo na zapoznanie się z treścią zadania egzaminacyjnego zawartego

w arkuszu egzaminacyjnym oraz z wyposażeniem stanowiska egzaminacyjnego zdający ma 10 minut, których nie wlicza się do czasu trwania części praktycznej egzaminu zawodowego

CZY ZA PRZYSTĄPIENIE DO EGZAMINU JEST POBIERANA OPŁATA?

Egzamin jest bezpłatny dla uczniów i słuchaczy.

Opłatę wnoszą:

- absolwenci szkół i KKZ, którzy przystępują do egzaminu po raz trzeci i kolejny,
- osoby przystępujące do egzaminu eksternistycznego zawodowego,
- młodociani pracownicy, przy czym pracodawca zatrudniający młodocianych pokrywa koszty przeprowadzenia egzaminów zdawanych w pierwszym wyznaczonym terminie i może pokryć koszty egzaminu poprawkowego,
- osoby dorosłe, które ukończyły praktyczną naukę zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych,

Opłata pobierana za egzamin (łącznie część pisemna i praktyczna) wynosi 5,5% minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela dyplomowanego posiadającego tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym. Obecnie opłata wynosi 250,25 zł. W przypadku tylko jednej części egzaminu opłata wynosi:

- w przypadku części pisemnej – 1/3 wysokości opłaty,
- w przypadku części praktycznej – 2/3 wysokości opłaty.

Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala i publikuje na swojej stronie internetowej wysokość opłaty, wskazuje konto oraz inne zasady dokonywania i dokumentowania wpłat. Informacje dot. zasięgu terytorialnego OKE są dostępne pod adresem: www.cke.gov.pl w odnośniku Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

CZY LAUREATOM I FINALISTOM OLIMPIAD I TURNIEJÓW PRZYSŁUGUJE ZWOLNIENIE Z EGZAMINU ZAWODOWEGO?

Laureaci i finaliści turniejów i olimpiad tematycznie związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy są zwolnieni z części pisemnej egzaminu zawodowego i na certyfikacie kwalifikacji zawodowej otrzymują z tej części egzaminu najwyższy wynik.

Wykaz turniejów lub olimpiad tematycznych związanych z wybranym przedmiotem lub dziedziną wiedzy, uprawniających do zwolnienia z przystąpienia do części pisemnej egzaminu zawodowego, ogłaszany jest przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w Biuletynie Informacji Publicznej nie później niż na 2 lata przed terminem ich przeprowadzania.

CZY OSOBY ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI, W TYM NIEPEŁNOSPRAWNE, MOGĄ PRZYSTĄPIĆ DO EGZAMINU ZAWODOWEGO, KTÓRY BĘDZIE DOSTOSOWANY DO ICH POTRZEB ORAZ MOŻLIWOŚCI?

Tak. Dostosowanie warunków egzaminu zawodowego – na podstawie odpowiednich dokumentów – przysługuje osobom:

1. niesłyszącym
2. słabosłyszącym
3. słabowidzącym
4. z niepełnosprawnością ruchową i z czasową niesprawnością rąk
5. z afazją
6. z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
7. z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
8. z chorobami przewlekłymi
9. chorym lub niesprawnym czasowo
10. ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się
11. z niedostosowaniem społecznym lub zagrożeniem niedostosowaniem społecznym
12. które znalazły się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej
13. które mają trudności adaptacyjne związane z wcześniejszym kształceniem za granicą
14. z zaburzeniami komunikacji językowej.

Dla ucznia, słuchacza albo absolwenta, o którym mowa w ww. pkt. 1-14, nie przygotowuje się odrębnych arkuszy egzaminacyjnych.

Dostosowanie warunków i formy egzaminu zawodowego – na podstawie odpowiednich dokumentów – przysługuje niewidomym.

Szczegółowe sposoby dostosowania są wymienione w [komunikacie dyrektora CKE](#), który publikowany jest nie później niż do 20 sierpnia roku szkolnego, poprzedzającego rok szkolny, w którym jest przeprowadzany egzamin zawodowy.

JAKIE WARUNKI NALEŻY SPEŁNIĆ, ABY ZDAĆ EGZAMIN?

Aby zdać egzamin zawodowy, należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania (czyli minimum 20 punktów), oraz
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

JAKI DOKUMENT OTRZYMUJE SIĘ PO ZDANIU EGZAMINU?

Zdający, który zdał egzamin zawodowy w danym zawodzie, otrzymuje certyfikat kwalifikacji zawodowej, wydany przez komisję okręgową.

Osoba, która posiada certyfikaty kwalifikacji zawodowej potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w danym zawodzie oraz posiada odpowiedni poziom wykształcenia, otrzymuje dyplom zawodowy. Do dyplomu zawodowego dołącza się

Europass – Suplement do Dyplomu Zawodowego, który stanowi uzupełnienie informacji zawartych w dyplomie i ma za zadanie ułatwić ich lepsze zrozumienie, przede wszystkim przez pracodawców i instytucje zagraniczne.

Dyplomy i suplementy do dyplomów wydają okręgowe komisje egzaminacyjne.

Zdający, który nie zdał egzaminu zawodowego, otrzymuje informację o wynikach.

CZY ŚWIADECTWA KWALIFIKACJI I CERTYFIKATY KWALIFIKACJI ZAWODOWEJ MOŻNA ŁĄCZYĆ, ABY OTRZYMAĆ DYPLOM ZAWODOWY?

Tak. Dla zdających, którzy zdali egzaminy zawodowe ze wszystkich kwalifikacji (wszystkie według formuły 2019) wyodrębnionych w danym zawodzie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala końcowy wynik egzaminów zawodowych.

Dla przypadków zdania egzaminów ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, ale w różnych formułach egzaminu, np. 2012, 2017 i 2019 ma zastosowanie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe ([Dz.U. 2019 r. poz. 1731](#) z późn. zm.).